

DON CARLO: ilusahäälsed ülikud, aga kesine õukond

Kuni koori kõla ei parane

Estonia lavastusele ei saa anda ühest hinnangut

ooper

Giuseppe Verdi DON CARLO

Dirigent: Jüri Alperden

Lavastaja: Neeme Kuningas

Dekoratsioonid: Hardi Volmer

Kostüümid: Kustav-Agu

Püüman

Taasesietendus Estonia Teatris

1. novembril

ANNELI REMME

muusikakriitik

Head solistid ja kõrvuriivav koor – selline on valdav mulje pühapäevasest ooperipärastlõunast.

Verdi "Don Carlo" ning selle taasesietenduse Estonias võiks keskelt mõttelise joonega poolitada. Kaks esimest vaatust ei suuda lava ja saali vahelist piiri ületada ega pääse mõjule. Ooperilavale on püütud tuua liiga suur tükk ajalugu ning laia haardega teemad – sõda, poliitika, inkvisitsioon ning inimsuhted. Korruga on käigus liialt palju liine, kõik areneb katkendlikult ja aeglaselt. Ühegi tege-lase suhtes ei teki kaasaelamise tunnet, nagu ooperis peaks. Kõige usutatavam on don Carlo (Vello Jürna) ja markii di Posa (Aare Saal) sõpruse liin – selle juurde kuulub kõige ilmekam muusika.

Seevastu kolmandas-neljandas vaatuses teemadering aheneb, tulevad tubasemad stseenid ja tegevus keskendub peategelaste keeruliste suhetele. Teos muutub muusikaliselt huvitavamaks ja lauljad saavad end näidata parimast küljest. Intiimsus on Verdi relv.

Häälestus on probleem

Esimene mulje etendusest ei tööta-nud head. Vaskpillide mängus oli hulga praaki, kuid hullem oli ebakõla koori ja orkestri vahel. Koor elas justkui eraldi maailmas, ei kuulunud orkestrit ega häälestu-nud sellega ühisele helikõrgusele. Ometi suutis ju näiteks Vello Jürna ka lava tagaosa lauldes püsida orkestriga samal lainel. Koori enda sees valitsev tämbri-line ja rütmiline ebaühtlus jäigi püsima terveks etenduseks. Kah-juks ei ole see ühe õhtu probleem. Teatrisse võib tulla kui tahes häid ja Itaalias õppinud lauljaid, kuid seni kuni koori kõla ei parane, on üldmulje häiritud.

usutavam on don Carlo (Vello Jürna) ja markii di Posa (Aare Saal) sõpruse liin – selle juurde kuulub kõige ilmekam muusika.

Seevastu kolmandas-neljandas vaatuses teemadering aheneb, tulevad tubasemad stseenid ja tegevus keskendub peategelaste keerulistele suhetele. Teos muutub muusikaliselt huvitavamaks ja lauljad saavad end näidata parimast küljest. Intiimsus on Verdi relv.

Häälestus on probleem

Esimene mulje etendusest ei töötanud head. Vaskpillide mängus oli hulga praaki, kuid hullem oli ebakõla koori ja orkestri vahel. Koor elas justkui eraldi maailmas, ei kuulunud orkestrit ega häälestunud sellega ühisele helikõrgusele. Ometi suutis ju näiteks Vello Jürna ka lava tagaosas lauldes püsida orkestriga samal lainel. Koori enda sees valitsev tämbriline ja rütmiline ebaühtlus jäigi püsima terveks etenduseks. Kahjuks ei ole see ühe õhtu probleem. Teatrisse võib tulla kui tahes häid ja Itaalias õppinud lauljaid, kuid seni kuni koori kõla ei parane, on üldmulje häiritud.

Mati Palm mängib end peategelaseks

Jürna hääles on tunda head kooli. Mõnikord läheb hääle ülemistel nootidel veidi kitsaks ja pressituks. Külalissolistil Asta Krikšciunaitel Leedust on väga ilus tämber ja hea tehnika. Tema hääle on ühtaegu õrn ja tugev, just selline, nagu Verdi esitamiseks vaja.

Teine naispeaosaline Riina Airenne tegi parima töö III vaatuse kibestumismeeleolus. Airenne hu-

Vello Jürna (Carlo) ehtitaalialik tenor koos selle juurde kuuluvate dramaatiliste nuuksetoonidega sobis vokaalselt hästi ansamblisse leedulanna Asta Krikšciunaitėga (Elisabetha).

HARRI ROSPU

vitavam külg ongi tugevate emotsioonide välja mängimine.

Õhtu peategelaseks sai siiski Mati Palm, kes mängis end igal lavailmumisel keskpunkti. Tema esitatud kuningas oli vaieldamatult tugev kuju ja Palmi hääle ning välise hoiakuga sobiv osa – karme võtteid kasutav kõrk ülik, aga hingehaavadega, sest tema noor naine armastab ta poega.

Itaalia ooperi buum Estonias

Kolme viimase hooajaga on Estonia lavale jõudnud kõige rohkem Itaalia suurmeistrite oopereid

Giuseppe Verdi (1813–1901):

"Don Carlo" (lavastaja Neeme Kuningas)
"La Traviata" (Neeme Kuningas)
"Nabucco" (Arne Mikk).

Giacomo Puccini (1858–1901):

"Il Trittico" (Neeme Kuningas)
"Boheem" (Arne Mikk)
"Madame Butterfly" (Neeme Kuningas)